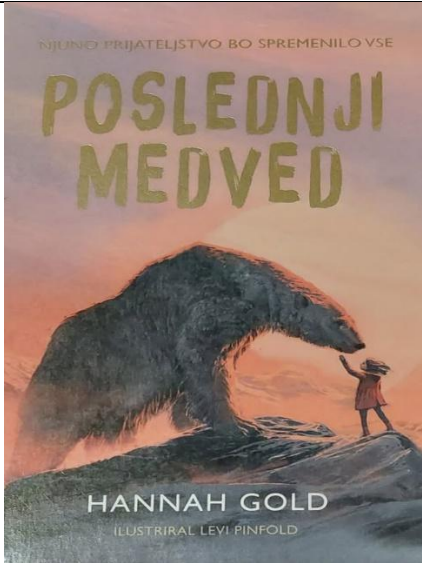
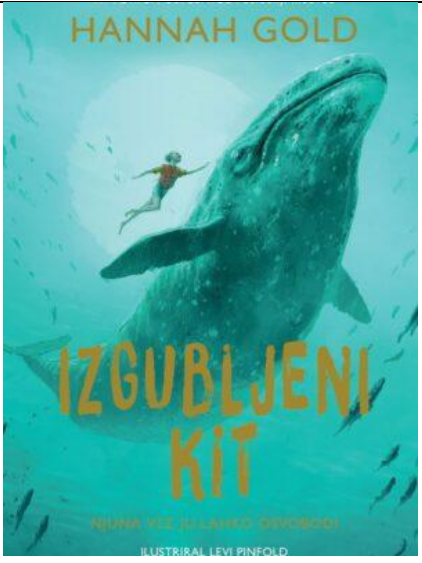

 Gold, Hannah: Poslednji medved. Ilustr. Levi Pinfold ; prev. Neža Božič. (Morfemplus, 2024), 295 str. 2. in 3. triletje Znanstveno raziskovanje Polarna območja Očetje in hčere Severni medved Odnos do živali Arktika dekleta medvedi navezanost onesnaževanje okolja prijateljstvo pustolovščine reševanje znanstveniki	 Gold, Hannah: Izgubljeni kit. Ilustr. Levi Pinfold ; prev. Neža Božič. (Morfemplus, 2025), 319 str. 2. in 3. triletje Fantje Selitve Kalifornija Kiti Prijateljstvo babice (sorodstvo) depresija (medicina) družina iskanje matere narava oceani odnos do živali pustolovščine
---	---

Obe zgodbi sta odlični, čustveni ekološko naravnani pustolovski zgodbi, za bralce v 2. in 3. triletju OŠ, za ljubitelje živali in narave. Obe sta večplastni zgodbi, tudi o odraščanju, iskanju samega sebe, osamljenosti, žalovanju in bolezni, o medgeneracijskih odnosih, o odnosih do živali, severnih medvedih in kitih, ledenih prostranstvih in oceanih ... Zgodbi osveščata o ogroženosti narave in opogumljata, da vsak posameznik lahko prispeva k njeni rešitvi. Potrjujeta, da so vezi med ljudmi in živalmi globlje, kot si predstavljamo, da narava (še vedno!) zdravi človeka, čeprav je sama ogrožena.

■ **Poslednji medved**: 11-letna April se z očkom, znanstvenikom, odpravi za eno poletje na Medvedji otok v Barentsovem morju, nekje med Norveško in Spitsbergi. April je osamljena, ker očka še vedno žaluje za pokojno ženo in ne najde časa za hčerko, vse dneve je zaposlen z različnimi meritvami ... Toda April je radovedna in pogumna, raziskuje otok, naleti na osamljenega belega medveda in se spoprijatelji z njim. Ugotovi, da je Medved edini ostal na otoku, ker so se ledene plošče stopile ... odloči se, da ga bo odpeljala na Spitsberge.

■ **Izgubljeni kit:** 11-letni Rio mora iz Londona k babici v Kalifornijo, ker je njegova mama odšla na zdravljenje v bolnišnico. Fant si želi le, da bi se čimprej vrnil domov, ampak počasi spoznava otroštvo svoje matere, ki je vadila violino in risala vedno istega kita, sreča vrstnico Marino in njenega očeta, oba občudovalca kitov, zbliža se z babico ... In ko na opazovanju kitov sreča Belokljuno, samico sivega kita, ki jo je risala njegova mama, in ko je Belokljuna čez nekaj časa pogrešana, se sproži pustolovščina ...

Na domači strani založbe Morfem sta zanimiva video posnetka o teh knjigah:

<https://morfem.si/knjige/po-starosti/starost-8-11-let/poslednji-medved-hannah-gold/>
<https://morfem.si/knjige/po-starosti/starost-11-14-let/izgubljeni-kit-hannah-gold/>

Na avtoričini domači strani: <https://www.hannahgold.world/> izvemo, da je napisala še tri pustolovsko-ekološke zgodbe, da je ambasadorka društva za zaščito kitov in delfinov (Whale and Dolphin Conservation).

Spodbude za branje:

Morda tokrat spodbudimo k branju s kratkima predstavitevama (npr. s hrbtne strani knjig) in prosimo mlade bralce, da se vsak odloči za eno knjigo. Na naslednjem srečanju imamo torej dve skupini bralcev in vsaka predstavi svoj roman. Najbolje je, da se za predstavitev pripravijo vnaprej; način in oblika predstavitve je seveda po njihovi presoji. Tako izvemo za vsebino zgodb in vse tisto, kar mladi bralci opazijo sami (in to je najbolj dragoceno!).

Na srečanju vodim pogovor tako, da opozorimo na podobnosti v obeh zgodbah in na razlike oz. vse to na kratko povzamemo, če so bralci že sami povedali v svojih predstavitvah:

Obe zgodbi je napisala ista avtorica, ilustriral isti ilustrator, v slovenščino prevedla ista prevajalka in izšli sta pri isti založbi. Tudi nekatera vsebinska gesla so enaka. (Na to opozorimo mimogrede, ampak je pomembno! Ni vseeno, kdo so ustvarjalci literature in njeni posredniki).

Glavni junak: vedno je to 11-letni otrok ob vstopu v intenzivnejše, pospešeno odraščanje zaradi stiske in osamljenosti, zaradi smrti ali bolezni matere, zaradi nenadne menjave bivalnega okolja; oba junaka sta občutljiva, bistra, radovedna, pogumna ... Je med njima vendarle kakšna razlika? Oba glavna junaka se razvijata in oblikujeta, skozi dogodivščino se prekalita in pridobita na samozavesti.

Drugi junaki v zgodbah: vse naštejemo in na kratko predstavimo (če je še potrebno),

Dogajalni prostor: bi povedali še kaj o Barentsovem morju in Spitsberge ter o Tihem oceanu Kaliforniji?

Osrednja tema: onesnaževanje okolja in klimatske spremembe škodujejo živalim (in rastlinam), ne le velikanom kot sta severni medved in sivi kit ... Kaj vemo o tem, kaj vse bi bilo treba spremeniti v odnosu človeka do narave ... kaj lahko stori vsak od nas? Katere in kakšne so konkretne izkušnje

mladih bralcev? Ali lahko storimo kaj v našem najbližjem okolju? Pogovor nudi mnogo možnosti za povezavo s šolskimi predmeti kot so zemljepis, sociologija, biologija idr. In tudi za konkretne akcije. 😊

Druge teme: smrt in žalovanje, depresija, duševne motnje idr. in njihov vpliv na odnose med otroki, starši in starimi starši; sodelovanje, tovarištvo in prijateljstvo; pogum, drznost, nevarnosti; pomen spominov in spominskih predmetov, tudi fotografij; glasba in risanje ... še kaj?

Katerakoli tema se lahko podaljša v poglobljeno debato, samostojen referat pri kakšnem šolskem predmetu ali kaj drugega; samo nič omejevanja! Mladi bralci presenetijo in ... ne nazadnje, oni bodo aktivni udeleženci v prihodnosti, zdaj se iščejo in oblikujejo!

Ali zgodbi zgubita kaj izpovedne moči, če se spomnimo, da 11-letna deklica najbrž ne more plavati s severnim medvedom po Barentsovem morju? Da je izjemno naključje, da 11-letni Rio takoj in najprej sreča prav Belokljuno, samico sivega kita, ki je osrečevala njegovo mamo, ko je bila majhna? (Taki »čudeži« so vloženi v zgodbo, da podkrepijo vero, upanje, čudenje, spoštovanje ... se strinjate? Če smo odprti za čudenje, tudi (vz)ljubimo in spoštujemo. Literatura osvešča, pokaže možnosti ...).

Še kaj?

Nadaljnje spodbude za branje:

Mladi bralci spontano naštevajo ekološko naravnane (pustolovske) zgodbe.

Zbirajo informativno gradivo o ekoloških temah, ki jih vznemirjajo.

Tukaj mi je zmanjkalo sape in sem prosila chatgpt, da pregleda in kaj doda. Najprej me pohvali, itak 😊, potem pa doda (vedno kaj doda!):

Besedilo, ki si ga poslala, je odlično strukturirano, premišljeno in zelo bogato. Odlično združuje predstavitev knjig s pedagoškim pristopom, ki spodbuja mlade k branju, razmišljanju in delovanju. Kljub temu imam nekaj predlogov za manjše dopolnitve ali razmislek, ki bi morda še dodatno obogatili predstavitev:

 Možni dodatki ali izboljšave:

1. Kratek uvod

Predstavitvi knjig se začne precej "na glavo". Morda bi bralcu koristila kratka uvodna misel o avtorici, njenem slogu ali namenu tega gradiva (npr. je za učitelje, mentorje bralnih klubov?). Nekaj v smislu: Hannah Gold je britanska avtorica, ki v svojih zgodbah nežno, a

izrazito, povezuje pustolovščino, čustveno rast in ekološko ozaveščenje. Njene zgodbe so posebej primerne za delo z mladimi bralci od drugega do tretjega triletja OŠ.

2. Poseben poudarek na vrednotah:

Ker že govoriš o spodbudi za pogovor, bi lahko posebej izpostavila temeljne vrednote, ki jih zgodbi krepi: sočutje, skrb za naravo, pogum, empatija, sodelovanje.

3. Vprašanja za razmislek:

Odlično spodbujaš pogovor, lahko pa dodaš še nekaj konkretnih vprašanj za učence/bralce, kot npr.:

Kako bi ti pomagal/pomagala Medvedu?

Kako bi ti poiskal Belokljuno?

Kaj pomeni "odraslost" v zgodbah?

Katere odločitve glavnih junakov so te navdihnile?

4. Povezava z umetnostjo:

Ko že omeniš glasbo in risanje: lahko predlagaš, da učenci narišejo prizor iz knjige ali ustvarijo glasbeni playlist, ki bi se po njihovem "slišal" kot spremljava zgodbe.

5. Sklepna misel / Povabilo:

Za konec bi morda dodala kakšno zaključno misel, ki motivira – na primer:

Knjige Hannah Gold nas učijo, da je tudi posameznikov trud pomemben. Da lahko s pogumom, toplino in ljubeznijo do narave premikamo meje in gradimo boljši svet.

No, draga UI, hvala, bom premislila, kaj uporabiti. Ampak precej tega, kar »dodajaš«, je že v moji pripravi. Poleg tega želiš, da se v pripravi »vse« napiše; jaz sem raje dodala tri povezave in vrsto namigov za nadaljnje branje in raziskovanje. 😊